

концепт непосредне примене Основног закона, у пракси деловао тако да „не држи монопол над његовом применом и тумачењем“, већ да делује као „координатор у том поступку“ (G. Robbers), који има последњу реч и у случају оспоравања уставности аката судске власти.

Правне дебате о прихватљивим границама уставног надзора над редовним судством (које се воде и кроз судске одлуке) и данас су веома живе, а понекад бивају и врло жучне. У „циљу смиривања ситуације“ између уставног суда и врховног (касационог) суда у појединим земљама интервенисао је и парламент, а кад је то било нужно, и уставотворац.

Примера ради у Србији су се УС и ВКС дуго спорили о праву на жалбу на решење апелационог суда о недозвољености изузетне ревизије (Уж-2233/2011). Овај спор је на крају ипак решио законодавац, изричито утврђујући у закону право жалбе на поменућу одлуку апелационог суда.

Тако је Хрватски сабор, изменама Уставног закона о Уставном суду, утврдио да су при доношењу новог акта надлежна судска или управна и друга тела „обавезни поштовати правна стајалишта УС изражена у одлуци којом се укида акт којим је повријеђено уставно право подносиоца уставне тужбе“. Но, искуство показује да међусобни однос врховног и уставног суда увелико зависи и од „добре воље обеју страна“, и од њихове заједничке спремности да избегавају сукобе, односно да евентуалне неспоразуме решавају у непосредном дијалогу и сарадњи (L. Garlicki).

Дакле, није „никаква новина“ да с времена на време избијају тензије и спорови између уставних и врховних судова. Скоро да нема земље у којој су појединачни конфликти између уставног суда и судова избегнути до краја, па ни у земљама са неспорним ауторитетом уставних судова.

Такође, упоредна пракса говори да нема готових образаца коегзистенције у односима између уставних судова и редовних судова, који могу у потпуности решити спорове и тензије који настају између ових органа.

Стога се постојање тензије међу наведеним судовима, односно постојање разлика у њиховим ставовима, у суштини не сматра стањем које је неспојиво са уставносудским надзором, нити са независном судском власти у демократским правним државама. Али, кад ти конфликти постану хронични, са евидентним инцидентима или кад прерасту и развију се у тзв. рат судова, односно побуну судија, тада се та стања сматрају девијацијом која се мора превазилазити. Она често тражи интервенцију законодавца, па и самог уставотворца (тако што ће се јасно уредити питање о којем се ови судови разилазе), како предмети не би „попут уклетог Низоземца, вјечно путовали између врховног и уставног суда“.

5.

Уставна контрола судске власти показала је у пракси неколико посебно важних и значајних аспеката:

Прво, вршењем уставног надзора над актима и радњама редовних судова у поступку по уставним жалбама, уставни судови су дали значајан подстицај